

17.2.2026

Eduskunna maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Asia: UJ 2/2026 vp – U 2/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan asetuksiin (viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa)

Svenska lantbruksproducenterna r.f. (SLC) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksiään kyseiseen asiaan.

Sopimussuhteet

Tarkistuslausekkeen käyttö viljakaupassa

SLC esittää, että vilja-, öljykasvi- ja valkuaiskasvisektorit tulee rajata tarkastelulausekkeen soveltamisen ulkopuolelle.

Parlamentti ehdottaa, että futuurikauppa käyvien alojen, esim viljaala, yli 12 kk pituisiin sopimuksiin olisi sisällytettävä tarkistuslauseke, jonka nojalla viljelijä voi pyytää sopimuksen ehtojen tarkistamista ja päättää sopimuksen, jos tarkistuksesta ei päästä yhteisymmärrykseen. Ehdotus on erittäin ongelmallinen vilja-, öljy- ja valkuaiskasvi alalle johtuen alan kauppataavasta ja yleisistä kauppasopimuskäytännöistä.

Terminikauppa on alalla vakiintunut kauppatapa, jossa toimitusjakso voi olla jopa 1,5 vuoden päässä sopimuksen alkamispäivästä. Terminisopimusten määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Mahdollisuus terminikaupankäyntiin on ollut sekä myyjien että ostajien toive. Tulevaisuuteen ulottuvilla kauppasopimuksilla hallitaan osittain alan markkinahintariskejä. Viljelijät käyttävät terminisopimuksia hajauttaakseen hintariskiään ja varmistaakseen myyntihinnan. Tämä mahdollisuus tuo turvaa esimerkiksi tilanteessa, kun viljelijät hankkivat tuotantopanoksia alkavaa viljelykautta varten. Kaupalle ja teollisuudelle terminisopimukset mahdollistavat tuotteiden hinnoittelun ja toimitussopimusten teon tulevaisuuden toimitusjaksoille.

Terminikaupalla on merkittävä vaikutus myös vientikaupan näkökulmasta. Vain riittävällä määrällä ennakkoon tehtyjä hankintakauppoja on mahdollista myydä suuria laivauseriä syksyn toimitusjaksoille. Mikäli vientikauppoja varten ei voi tehdä ennakkoon sovittuja sitovia hankintasopimuksia, ei isojen laivauserien vienti Suomesta ole mahdollista.

Valmistelun pohjana on saamiemme tietojen mukaan käytetty Ranskassa käytössä olevaa Egalim -lakia. Myös siellä vilja- ja öljykasvissektori on rajattu tarkastelulausekkeen ulkopuolelle johtuen sektorin vakiintuneesta kauppataavasta (terminikauppa ja futuurisopimukset).

Sopimuksen hinnan määräytyminen

SLC kannattaa parlamentin lisäystä kommission ehdotukseen hinnan määräytymisestä. Parlamentti ehdottaa että paitsi markkinaolosuhteiden ja tuotantokustannusten muutokset indikaattoreihin lisätään myös mm inflaation ja tuotannon kokonaiskustannukset , mukaan lukien viljelijöiden palkkion.

Poikkeukset tietyistä kilpailusäännöistä

SLC kannattaa myös parlamentin lisäystä siitä että myös ilman virallista tuottajaorganisaatioasemaa oleva tuottajaorganisaatio, kuten osuuskunta , voisi saada poikkeuksen tietyistä kilpailusäännöistä kuten virallisen aseman omaavat tuottajaorganisaatiot. Tällainen organisaatio voisi suunnitella tuotantoa, optimoida tuotantokustannuksia, saattaa markkinoille ja neuvotella maataloustuotteiden toimitussopimuksia jäsentensä puolesta niiden koko tuotannon tai sen osalta.

Rikard Korkman, asiamies, SLC, rikard.korkman@slc.fi, puh 040-5189297